

ONTWERP OMGEVINGSVERGUNNING

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Emmen heeft op 18 mei 2018 een aanvraag voor een omgevingsvergunning ontvangen voor het realiseren van een windpark met maximaal 14 turbines voor een periode van 16 jaar. Op dit moment is nog niet bekend welk turbinetype daadwerkelijk gerealiseerd wordt, daarom zijn er meerdere turbinetypes aangevraagd. De turbines hebben een tiphoogte van minder dan 150 meter en een opgesteld vermogen van 3,6 MW of 4,2 MW. Het totaal opgesteld vermogen is maximaal 50,4 MW. Gelijktijdig met de vergunningaanvraag is eveneens een milieueffectrapportage ingediend. De aanvraag is bij ons geregistreerd onder zaak 59015-2018

De aanvraag betreft de aanleg van een windpark in het gebied Pottendijk ten noorden van de Veenakkers, ten oosten van de Weerdinger-Erfscheidenveen, ten zuiden van de N391 en ten westen van het Nieuwe Schuttingskanaal Oostzijde.

De aanvraag is ingediend door Pondera Consult B.V., Welbergweg 49, 7556 PE te Hengelo namens Energiepark Pottendijk b.v., Herenstreek 47, 7885 AT te Nieuw-Dordrecht.

Het college van burgemeester en wethouders, gelet op:

- dat de aanvraag is afgehandeld overeenkomstig de bepalingen van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb);
- dat de uitgebreide procedure als bedoeld in artikel 3.10 en verder van de Wabo is gevoerd;

Ontwerpbesluit

Een omgevingsvergunning te verlenen voor een periode van 16 jaar, gerekend vanaf de ingebruikname, voor de volgende activiteiten:

- het bouwen van een bouwwerk;
- het handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening;
- het oprichten van een inrichting;
- het uitvoeren van werk of werkzaamheden;

overeenkomstig de bij dit besluit behorende bijlagen.

Emmen, XX-XX-XXXX

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen,
namens dezen,

INHOUDSOPGAVE BIJLAGEN

1. Aanvraag
2. Inhoudelijke overwegingen activiteit Bouw, RO en uitvoeren van een werk
3. Voorschriften Bouw
4. Voorschriften Milieu
5. Inhoudelijke overwegingen Milieu
6. Rechtsbeschermingsmogelijkheden

Bijlage 1 – Aanvraag Omgevingsvergunning zaak 59015-2018

Projectbeschrijving

De aanvraag voorziet in de bouw en exploitatie van maximaal 14 windturbines en bijbehorende kraanopstelplaatsen, een hekwerk en een inkoopstation.

Deze omgevingsvergunning houdt voor het onderdeel bouw in dat de windturbines aangevraagd zijn op basis van de maximale en minimale afmetingen voor de ashoogte, rotordiameter en de tiphoogte en de maximale dimensionering van de funderingen. Voor de aanvraag voor het onderdeel milieu is in de onderhavige aanvraag per relevant milieuaspect gekeken naar de maximale impact van deze bandbreedte op de omgeving. Daarmee is aangetoond dat, ongeacht de uitkomst van de gekozen windturbintype, aan de normen worden voldaan.

Ten behoeve van het bovenstaande vraagt Energiepark Pottendijk B.V. een omgevingsvergunning in het kader van Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) voor 16 jaar aan voor de volgende activiteiten:

1. het bouwen van een bouwwerk;
2. het handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening;
3. het uitvoeren van werk of werkzaamheden;
4. het oprichten van een inrichting;

De turbineposities zijn aangeduid met de RD-coördinaten

Nr 1	x=261186	y=537630	EMNoo - AC - 910
Nr 2	x=261686	y=537733	EMNoo - AC - 910
Nr 3	x=261338	y=538471	EMNoo - AC - 901
Nr 4	x=261908	y=538603	EMNoo - AC - 895
Nr 5	x=262328	y=538686	EMNoo - AC - 895
Nr 6	x=261998	y=538145	EMNoo - AC - 898
Nr 7	x=262437	y=538231	EMNoo - AC - 898
Nr8	x=262827	y=537848	EMNoo - AC - 877
Nr9	x=262930	y=538377	EMNoo - AC – 855 en 856
Nr10	x=262834	y=538829	EMNoo - AC - 804
Nr11	x=262545	y=539134	EMNoo - AC - 808
Nr12	x=262992	y=539268	EMNoo - AC - 808
Nr13	x=263289	y=538912	EMNoo - AC - 855
Nr14	x=263446	y=538465	EMNoo - AC - 874

De inrichting is vergunningplichtig voor het onderdeel milieu op grond van artikel 2.1 onder e Wabo vanwege het opstellen van een MER voor de aanvraag. Er is derhalve geen sprake van een vergunningplicht onder artikel 2.1, lid 1 onder i van de Wabo omgevingsrecht. In plaats daarvan dient de hiervoor genoemde omgevingsvergunning voor het oprichten en in werking hebben van een inrichting worden verkregen.

Deze aanvraag betreft tegelijkertijd een melding in het kader van het Activiteitenbesluit.

De aanvraag betreft de realisatie van windturbines passend binnen een gegeven bandbreedte. Er wordt daartoe in de aanvraag een bandbreedte gegeven van de minimale en de maximale turbineafmetingen, de maximale afmetingen van de fundering en het opgesteld vermogen per turbine. De minimale en maximale turbineafmetingen bedragen voor wat betreft de ashoogte respectievelijk 84meter en 85 meter. De rotordiameter bedraagt respectievelijk 130 meter en 131 meter. De tiphoogte bedraagt minimaal 149,5 meter en maximaal 149,99. Een selectie van het definitief te realiseren windturbintype vindt later plaats op basis van de vergunde bandbreedte. Het opgesteld vermogen volgt uit deze keuze en wordt thans per turbine voorzien tussen 3,6 en 4,2MW. Het opgesteld vermogen van de inrichting ligt op 50,4 MW.

Gelet op het feit, dat door de aanvrager op 19 april 2018 een separate aanvraag om een vergunning in het kader van de Wet Natuurbescherming is ingediend (en ook op 19 april 2018 ontvangen door Gedeputeerde Staten van Drenthe), is hiermee de aanhaakplicht komen te vervallen.

Voor het overige is geen sprake van aanhaakplichten op basis van de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe.

Huidige vergunningsituatie

De aanvraag heeft betrekking op de oprichting en het in werking hebben van een nieuwe inrichting. Er is nog niet eerder een omgevingsvergunning milieu of bouwen verleend aan- of een melding in het kader van het Activiteitenbesluit milieubeheer ingediend door de betrokken inrichting.

Molen nr. 8 met de coördinaten $x=262827$ $y=537848$ komt op een plaats, die momenteel onderdeel uitmaakt van een andere inrichting nl. Motodrome aan de Veenakkers 35.

De inrichtingsgrenzen van Motodrome zullen zodanig worden aangepast dat het plaatsgebonden risico voldoet aan 10^{-5} per jaar.

Bevoegd gezag

Op basis van het Besluit omgevingsrecht (Bor), Bijlage 1 (aanhel), onderdeel C, categorie 20, artikel 20.1, onder a, 1ste is in beginsel burgemeester en wethouders het bevoegd gezag voor deze aanvraag omgevingsvergunning.

Als aanvulling hierop heeft het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe middels een schriftelijke bevestiging aangegeven dat men heeft besloten artikel 9f, leden 1 en 2 van de Electriciteitswet 1998 niet van toepassing te verklaren.

Volledigheid

Wij hebben aan de hand van de Ministeriele regeling omgevingsrecht (Mor) bekeken of de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de gevolgen van het bouwplan op de fysieke leefomgeving. De aanvraag is volledig en in behandeling genomen.

Terinzagelegging

Het ontwerpbesluit heeft ter inzage gelegen van 1 juni 2018 tot en met 12 juli 2018. Er zijn **wel/geen** zienswijzen ingediend tegen het ontwerpbesluit.

Gewaarmerkte stukken

De volgende documenten maken deel uit van de vergunning:

- 59015-2018:782270 Aanvraagformulier
- 59015-2018:822161 Bijlage 1 - Toelichting op de aanvraag d.d. 18-05-2018
- 59015-2018:975793 Bijlage 2a - Inrichtingstekening d.d. 18-05-2018
- 59015-2018:735751 Bijlage 2b - Aanzichten windturbines en fundatie d.d. 18-05-2018
- 59015-2018:859674 Bijlage 2c - Overzichtstekening windturbines d.d. 16-05-2018
- 59015-2018:535993 Bijlage 3 - Machtigingsformulier
- 59015-2018:757385 Bijlage 4 - Tekening Inkoopstation d.d. 17-05-2018
- 59015-2018:220473 Bijlage 5 - Ruimtelijke onderbouw d.d. 22-05-2018
- 59015-2018:106226 Bijlage 6 - Onderzoek akoestiek en slagschaduw d.d. 17-05-2018
- 59015-2018:239797 Bijlage 7 - Archeologisch onderzoek d.d. 20-04-2018
- 59015-2018:286239 Bijlage 8a - Specificaties windturbine type Nordex
- 59015-2018:896352 Bijlage 8b - Specificaties windturbine type Siemens
- 59015-2018:152845 Bijlage 8c - Tekening aanzichten windturbine type Nordex
- 59015-2018:188382 Bijlage 9a - Milieueffectrapport d.d. 20-04-2018
- 59015-2018:894849 Bijlage 9b - Bijlagen bij MER
- 59015-2018:046466 Bijlage 9c - Aanvulling MER d.d. 17-05-2018: Uitbreiding voorgenomen activiteit en extra turbinetypen
- 59015-2018:340076 Bijlage 10 - Brochure hekwerk

Bijlage 2 – Inhoudelijke overwegingen activiteit Bouw, RO en uitvoeren van een werk

Omgevingsvergunning zaak 59015-2018

1. De activiteit ‘het bouwen van een bouwwerk’

Bij de toetsing van een aanvraag omgevingsvergunning voor de activiteit ‘het bouwen van een bouwwerk’ spelen de weigeringsgronden uit artikel 2.10 Wabo een rol. Indien geen van deze weigeringsgronden aanwezig is, moeten wij de gevraagde vergunning verlenen. Hieronder gaan wij nader in op de afzonderlijke weigeringsgronden:

a. Bouwbesluit 2012

Er is voldoende aannemelijk gemaakt dat het project, na opvolging van de in deze beschikking nader genoemde voorschriften, voldoet aan de voorschriften van het Bouwbesluit 2012.

b. Bouwverordening

Er is voldoende aannemelijk gemaakt dat het project, na opvolging van de in deze beschikking nader genoemde voorschriften, voldoet aan de bepalingen van de Bouwverordening.

c. Vigerend bestemmingsplan

De locatie van de windturbines, uitgezonderd turbine 8, zijn gelegen in het geldende bestemmingsplan ‘Buitengebied 2011’ en is voorzien van de bestemming ‘Agrarisch met waarden – Grootschalige Veenontginningen’ (artikel 16 van de planregels).

De locatie van de windturbine 8 is gelegen in het geldende bestemmingsplan ‘Buitengebied 2011’ en is voorzien van de bestemming ‘Sport - Geluidsportcentrum’ (artikel 52 van de planregels).

Het door u aangevraagde project is in strijd met de planregels. Voor de onderbouwing verwijzen wij naar onderdeel 2 (de activiteit ‘het handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening’).

d. Redelijke eisen van welstand

Het project is door de welstandcommissie getoetst aan de bepalingen van de welstandsnota van de gemeente Emmen. De welstandcommissie heeft op 14 februari 2018 en 11 april 2018 de concept plannen besproken. De commissie heeft op 28 mei 2018 positief geadviseerd. Wij nemen dit advies over. Het bouwplan voldoet aan redelijke eisen van welstand als bedoeld in artikel 2.10, eerste lid, onder d van de Wabo.

2. De activiteit ‘het handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening’

Uw aanvraag is in strijd met het bestemmingsplan, omdat het bouwen en in werking hebben van windturbines niet is opgenomen in de bestemmingen.

Wij hebben beoordeeld of wij een omgevingsvergunning voor de activiteit ‘gebruik in strijd met het bestemmingsplan’ op grond van artikel 2.12 van de Wabo kunnen en willen verlenen.

De regels van het bestemmingsplan ‘Buitengebied 2011’ bieden geen binnenplanse afwijkmogelijkheid om medewerking te verlenen aan uw project. Ook artikel 4 van Bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (Bor) biedt daarvoor geen mogelijkheid.

Uw project kan worden gerealiseerd als uw project niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. De motivering van ons besluit moet een goede ruimtelijke onderbouwing bevatten, als bedoeld in artikel 2.12, lid 1, onder a, onder 3° van de Wabo.

Voor uw project is een ruimtelijke onderbouwing (bijlage 5 bij dit besluit) opgesteld. Deze onderbouwing maakt deel uit van dit besluit. In deze ruimtelijke onderbouwing is aandacht besteed aan de relevante milieu- en omgevingsaspecten. De belangrijkste conclusie van de ruimtelijke onderbouwing is dat het aangevraagde project ruimtelijk en stedenbouwkundig aanvaardbaar is.

Verklaring van geen bedenkingen

Op grond van artikel 2.27, lid 1 van de Wabo en artikel 6.5, lid 1 van het Bor moeten wij een aanvraag voor de activiteit 'gebruik in strijd met het bestemmingsplan', die uitsluitend vergunbaar is op grond van artikel 2.12, lid 1, onder 3° van de Wabo, voorleggen aan de gemeenteraad. De gemeenteraad geeft vervolgens aan of deze wel of geen bedenkingen heeft tegen het project.

De gemeenteraad kan, op grond van artikel 6.5, lid 3 van het Bor, categorieën aanwijzen waarin een verklaring niet is vereist. De gemeenteraad heeft op 28 april 2011 besloten tot het aanwijzen van categorieën van gevallen waarin een verklaring niet is vereist. Het onderhavige project behoort niet tot een aangewezen categorie. Bij het vaststellen van de Structuurvisie Windenergie, Emmen is besloten om windenergie niet als categorie toe te voegen waarvoor een verklaring niet is vereist. Dit betekent dat in dit geval wel een verklaring nodig is.

Bij dit ontwerp besluit is een ontwerp-verklaring van geen bedenkingen gevoegd.

3. De activiteit 'het uitvoeren van werkzaamheden'

De activiteit 'het uitvoeren van werkzaamheden' is van toepassing, omdat in het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied 2011' voorschriften zijn opgenomen voor de uitvoering van werken en werkzaamheden (artikel 16.6). Volgens deze voorschriften is het verboden in afwijking van een aanlegvergunning werken en werkzaamheden uit te voeren.

Onder de activiteit 'het uitvoeren van werkzaamheden' valt in dit geval het aanleggen van de kraanopstelplaatsen.

Bijlage 3 – Voorschriften Bouw en RO

Omgevingsvergunning zaak 59015-2018

VOORWAARDEN

Bij de omgevingsvergunning worden de volgende voorwaarden gesteld.

De onderstaande onderdelen uit de omgevingsvergunning moeten voldoen aan (de daarbij genoemde artikelen uit) het Bouwbesluit en/of de Bouwverordening.

1. Drie maanden voor de start van de bouw moet bij het bevoegd gezag worden aangegeven welke windturbintype wordt gerealiseerd;
2. Een maand voor ingebruikname van de windturbines moet hiervan melding bij het bevoegd gezag worden gedaan;
3. Na een exploitatieperiode van 16 jaar dienen de windturbines te worden verwijderd. Dit is inclusief de fundering van de windturbines;
4. Deze omgevingsvergunning betreft alleen de opstelling van de windturbines met bijbehorende kraanopstellingen, hekwerk en inkoopstation. De overige bijbehorende voorzieningen, zoals toegangswegen en elektrische infrastructuur, moeten op een later tijdstip afzonderlijk worden aangevraagd;
5. Rondom de windturbine nr. 8 (op het terrein van de motorsportvereniging Motodrome) op minimaal de afstand gelijk aan overdraai van de rotorbladen mogen geen activiteiten plaatsvinden in strijd met het plaatsgebonden risico;
6. Op minimaal de afstand gelijk aan overdraai van de rotorbladen op de grens met de motorsportvereniging Motodrome dient een hekwerk geplaatst te worden van minimaal 2 m. hoog.

Constructie

7. De constructieve gegevens en bescheiden met betrekking tot belastingen en belastingcombinaties (sterkte en stabiliteit) en de uiterste grenstoestand van alle constructieve delen van het bouwwerk, dienen te voldoen aan de in de MOR art. 2.1 in combinatie met art. 2.2.1 a/b en 2.7 vastgestelde eisen.

Van de constructieve voorwaarde dient de vergunninghouder ten minste 4 weken voor aanvang van de uitvoering van het betreffende onderdeel de daarbij behorende gegevens te overleggen ter nadere goedkeuring.

Indien uit de gegevens niet of onvoldoende blijkt dat wordt voldaan aan de betreffende voorschriften, krijgt u daarover binnen 3 weken na indiening schriftelijk bericht.

U kunt starten met de werkzaamheden van het betreffende onderdeel na de inwerkingtreding van deze vergunning en als wij de nader ingediende stukken goedgekeurd hebben en u daarvan schriftelijk bericht heeft ontvangen.

Wij willen u tevens wijzen op het volgende:

- Verlenen van de omgevingsvergunning aan u betekent niet dat u inbreuk kunt maken op rechten van derden (buren, anderen). U dient, los van de omgevingsvergunning, de rechten van derden, op grond van het Burgerlijk Wetboek, te respecteren.
- De juiste plaats van het bouwwerk moet worden bepaald in overleg met het team Toezicht en Handhaving.

Bijlage 4 – Voorschriften Milieu

Omgevingsvergunning zaak 59015-2018

VOORSCHRIFTEN MILIEU

1. ALGEMENE VOORSCHRIFTEN

1.1 Inrichting in werking conform aanvraag

1.1.1 De inrichting mag alleen in werking zijn overeenkomstig de hierna volgende voorschriften alsmede de beschrijving in de vergunningaanvraag (inclusief de aanvullende informatie en bijlagen behorende bij de aanvraag met OLO nummer 3680683). Daar waar de beschrijving in de aanvraag en de voorschriften met elkaar in strijd zijn, zijn de voorschriften bepalend.

1.2 Terrein van de inrichting en toegankelijkheid

1.2.1 Binnen de inrichting moet ter plaatse van iedere windturbine een overzichtelijke en actuele plattegrond aanwezig zijn waarop de installaties en functies zijn aangegeven.

1.2.2 De inrichting moet schoon worden gehouden en in goede staat van onderhoud verkeren.

1.2.3 De windturbines moeten altijd goed bereikbaar zijn voor alle voertuigen die in geval van calamiteiten toegang tot de inrichting/installatie moeten hebben. Binnen de inrichting mogen geen andere goederen of stoffen worden opgeslagen dan die voor het elektriciteitsopwekkingsproces nodig zijn, met uitzondering van brandbestrijdingsmiddelen.

1.3 Instructies

1.3.1 De vergunninghouder moet de binnen de inrichting (tijdelijk) werkzame personen instrueren over de voor hen van toepassing zijnde voorschriften van deze vergunning en de van toepassing zijnde veiligheidsmaatregelen. Er moet steeds voldoende, kundig personeel bereikbaar en beschikbaar zijn om in geval van calamiteiten te kunnen ingrijpen.

1.3.2 De vergunninghouder moet één of meer ter zake kundige personen aanwijzen die in het bijzonder belast zijn met de zorg voor de naleving van de in deze vergunning opgenomen voorschriften.

1.4 Melding contactpersoon en wijziging vergunninghouder

1.4.1 De vergunninghouder moet direct nadat de vergunning in werking is getreden schriftelijk naam en telefoonnummer opgeven aan het bevoegd gezag van degene (en van diens plaatsvervanger) met wie in spoedeisende gevallen, ook buiten normale werktijden, contact kan worden opgenomen. Als deze gegevens wijzigen moet dit vooraf onder vermelding van de wijzigingsdatum schriftelijk worden gemeld aan het bevoegd gezag.

1.5 Bedrijfsbeëindiging

1.5.1 Bij het geheel of gedeeltelijk beëindigen van de activiteiten binnen de inrichting moeten alle aanwezige stoffen en materialen, die uitsluitend aanwezig zijn vanwege de te beëindigen activiteiten, door of namens vergunninghouder op milieuhygiënisch verantwoorde wijze in overleg met het bevoegd gezag worden verwijderd.

- 1.5.2 Van het structureel buiten werking stellen van (delen van) installaties en/of beëindigen van (een van de) activiteiten moet het bevoegd gezag zo spoedig mogelijk op de hoogte worden gesteld. Installaties of delen van installaties die structureel buiten werking zijn gesteld en nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben, moeten in overleg met het bevoegd gezag worden verwijderd tenzij de (delen van de) installaties in een zodanige staat van onderhoud worden gehouden dat de nadelige gevolgen niet kunnen optreden.

2. AFVALSTOFFEN

2.1 Algemeen

- 2.1.1 Binnen de inrichting ontstane gevaarlijke afvalstoffen en andere afvalstoffen moeten naar soort gescheiden worden gehouden en worden afgevoerd naar een daartoe bestemde inrichting. Het afvoeren moet geschieden met inachtneming van de van toepassing zijnde regelgeving en zodanig dat zich geen afval in of buiten de inrichting kan verspreiden.
- 2.1.2 Binnen de inrichting mogen geen gevaarlijke afvalstoffen en andere afvalstoffen worden opgeslagen.
- 2.1.3 De vergunninghouder dient de hoeveelheid (gevaarlijke) afvalstoffen die in de inrichting vrij kunnen komen zo veel mogelijk te beperken

3. AANVULLENDE GEGEVENS

3.1 Bodem

Verkenkend bodemonderzoek conform NEN 5740 ter bepaling van de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond binnen de inrichting.

Bijlage 5 – Inhoudelijke overwegingen Milieu

Omgevingsvergunning zaak 59015-2018

1. SAMENHANG MET OVERIGE WET- EN REGELGEVING

1.1 Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer

In het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn voor bepaalde activiteiten die binnen inrichtingen plaats kunnen vinden, algemene regels opgenomen. In dat geval hebben de voorschriften uit het Activiteitenbesluit en de bijbehorende Activiteitenregeling rechtstreekse werking voor de betrokken activiteiten en mag er op het betreffende onderdeel geen voorschrift meer worden opgenomen in de omgevingsvergunning. In de omgevingsvergunning mag van het Activiteitenbesluit worden afgeweken voor zover dat in het Activiteitenbesluit is aangegeven.

De inrichting waarvoor vergunning is aangevraagd, wordt aangemerkt als een zogenoemde type C inrichting. In de aanvraag zijn activiteiten opgenomen die vallen onder de rechtstreekse werkingssfeer van het Activiteitenbesluit. Dit houdt in dat moet worden voldaan aan de volgende bepalingen uit het Activiteitenbesluit en de bijbehorende Activiteitenregeling:

- Paragraaf 3.1.3 Lozen van hemelwater, dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening;
- Paragraaf 3.2.3 In werking hebben van een windturbine.

Voor het overige is per hoofdstuk dan wel afdeling aangegeven of deze op een type C inrichting van toepassing is. Dit betekent dat ook hoofdstuk 1, afdeling 2.1 tot en met 2.4, 2.10 en 2.11 van hoofdstuk 2 en de overgangsbepalingen uit hoofdstuk 6 van het Activiteitenbesluit van toepassing kunnen zijn.

De voorschriften die in deze vergunning zijn opgenomen zijn die voorschriften voor aspecten en activiteiten die niet zijn geregeld in het Activiteitenbesluit en de bijbehorende Activiteitenregeling. Het bevoegd gezag kan voor bepaalde, in het Activiteitenbesluit genoemde, activiteiten aanvullende maatwerkvoorschriften vaststellen voor zover die mogelijkheid in het Activiteitenbesluit is aangegeven. In onderhavige vergunning zijn geen maatwerkvoorschriften opgenomen.

1.2 Coördinatie met de Waterwet

Er is geen vergunning noodzakelijk op basis van de Waterwet.

1.3 Milieueffectrapportage

Algemeen

De voorgenoemde activiteit valt onder categorie 22.2, bijlage D van het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.). Dit betekent dat het bevoegd gezag toepassing moeten geven aan een m.e.r. beoordeling als bedoeld in artikel 7.16 t/m 7.19 van de Wet milieubeheer als niet kan worden uitgesloten dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben.

Zoals aangegeven heeft de initiatiefnemer ervoor gekozen om een milieueffectrapport op te stellen. In het kader van de coördinatieregeling worden de procedures voor de project m.e.r. gecombineerd en gelijktijdig doorlopen. Het MER moet voldoen aan artikel 7.23 (inhoud besluit-MER ofwel project-MER) van de Wet milieubeheer.

Totstandkoming gecombineerde MER

Het MER is bedoeld om de gevolgen van de voorgenomen activiteiten inzichtelijk te maken. Gelijktijdig met de aanvraag is het MER ontvangen. Deze maakt, samen met de aanvulling op het MER, onderdeel uit van de aanvraag voor omgevingsvergunning. De procedure als bedoeld in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer is doorlopen.

Het bevoegde gezag heeft een openbare kennisgeving gedaan van dit voornemen in de Staatscourant van 31 mei 2018.

De concept Notities reikwijdte en detail(niveau) zijn ter inzage gelegd en er bestond de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen. Dit heeft plaatsgevonden van 9 februari 2018 tot en met 20 maart 2018.

Het bevoegd gezag raadpleegt de wettelijke adviseurs en de overheidsorganen, zoals gemeenten en provincie die bij de voorbereiding van het plan moeten worden betrokken, over de inhoud (reikwijdte en het detailniveau) van het MER. Het raadplegen van de Commissie voor de m.e.r. is in deze fase niet verplicht en is in dit geval vrijwillig gedaan. Het advies van de Commissie is verschenen op 3 april 2018.

Het bevoegd gezag heeft op 10 april 2018 de definitieve Notitie reikwijdte en detailniveau vastgesteld, waarbij de zienswijzen en opmerkingen vanuit de geraadpleegde bestuursorganen zijn meegenomen. In een nota van beantwoording is aangegeven welke zienswijzen en opmerkingen op welke wijze zijn verwerkt in de definitieve Notitie reikwijdte en detailniveau.

Op basis van deze definitieve notitie is de gecombineerde plan- en project-MER opgesteld welke onderdeel uitmaakt van deze aanvraag.

Opzet MER

Onderzoek naar de diverse (milieu)aspecten heeft plaatsgevonden voor de verschillende alternatieven. Op 17 mei 2018 is er een aanvulling op de MER ingediend. Hierin zijn de extra posities en turbinetypes onderzocht.

Uit de uitgevoerde onderzoeken blijkt dat de aangevraagde oprichting en het in werking zijn van de inrichting, door toepassing van het voorkeursalternatief en met toepassing van (mitigerende) maatregelen, niet zorgt voor significante negatieve effecten op de omgeving en de omgevingsvergunning kan worden verleend.

Toetsingsadvies Commissie m.e.r.

Uit het toetsingsadvies van ## blijkt dat de Commissie van oordeel is dat #####. De Commissie concludeert dan ook dat de essentiële informatie aanwezig is om het milieubelang volwaardig te kunnen meewegen.

Conclusie

Het MER voldoet, mede gelet op hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer, aan de richtlijnen voor het MER. Wij zijn van mening dat in het MER voldoende gegevens aanwezig zijn ten aanzien van de keuze voor het inrichtingsalternatief, de gevolgen voor de omgeving en de gevolgen voor het milieu. Uit het MER en de daarbij behorende onderzoeken blijkt dat (na mitigerende maatregelen) de aangevraagde oprichting en het in werking hebben van de inrichting geen significante negatieve gevolgen heeft op de omgeving en de omgevingsvergunning voor de activiteiten milieu en bouwen verleend kan worden. Wij stemmen in met de inhoud van het MER.

2. TOETSINGSKADER MILIEU

2.1 Inleiding

De aanvraag heeft betrekking op het veranderen of veranderen van de werking van een inrichting als bedoeld in artikel 2.1, lid 1 aanhef en onder e Wabo. De Wabo omschrijft in artikel 2.14 het

milieu- hygiënische toetsingskader van de aanvraag. Een toetsing aan deze aspecten heeft plaatsgevonden.

2.2 Toetsing oprichten, veranderen of revisie

Bij onze beslissing op de aanvraag hebben wij:

- de aspecten genoemd in artikel 2.14 lid 1 onder a van de Wabo betrekken;
- met de aspecten genoemd in artikel 2.14 lid 1 onder b van de Wabo rekening houden;
- de aspecten genoemd in artikel 2.14 lid 1 onder c van de Wabo in acht nemen.

In de onderstaande hoofdstukken lichten wij dit nader toe, waarbij wij ons beperken tot die onderdelen van het toetsingskader die ook daadwerkelijk op onze beslissing van invloed (kunnen) zijn.

3. BEST BESCHIKBARE TECHNIEKEN (BBT)

3.1 Algemeen

In het belang van het bereiken van een hoog niveau van bescherming van het milieu moeten aan de vergunning voorschriften worden verbonden, die nodig zijn om de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu kan veroorzaken te voorkomen of, indien dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk – bij voorkeur bij de bron – te beperken en ongedaan te maken. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat in de inrichting ten minste de voor de inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken (BBT) worden toegepast.

Vanaf januari 2013 moet bij het bepalen van BBT rekening worden gehouden met BBT-conclusies en bij ministeriële regeling aangewezen informatiedocumenten over BBT.

BBT-conclusies is een document met de conclusies over BBT, vastgesteld overeenkomstig artikel 13, vijfde en zevende lid van de Richtlijn industriële emissies (Rie). Het vijfde lid verwijst naar BBT-conclusies vastgesteld na 6 januari 2011 onder het regime van de Rie. Het zevende lid verwijst naar de bestaande BREF's. Het hoofdstuk uit deze BREF's waarin de BBT-maatregelen staan (BAT hoofdstuk) geldt als BBT-conclusies, totdat nieuwe BBT-conclusies zijn vastgesteld.

BBT-conclusies worden door de Europese commissie vastgesteld en bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie (een uitvoeringsbesluit van de Europese commissie dat gericht is tot de lidstaten). Zij worden daarom niet meer apart aangewezen in de Regeling omgevingsrecht.

Als op een activiteit of op een type productieproces binnen de inrichting waarvoor een vergunning is aangevraagd, geen BBT-conclusies of informatiedocumenten over BBT van toepassing zijn, of als de van toepassing zijnde BBT conclusies of informatiedocumenten niet alle mogelijke milieueffecten van de activiteit of het proces behandelen moet bevoegd gezag de BBT zelf vast stellen. Hierbij houdt het bevoegd gezag in ieder geval rekening met:

- de toepassing van technieken die weinig afvalstoffen veroorzaken;
- de toepassing van stoffen die minder gevaarlijk zijn dan stoffen of mengsels als omschreven in artikel 3 van de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels;
- de ontwikkeling, waar mogelijk, van technieken voor de terugwinning en opnieuw gebruiken van de bij de processen in de inrichting uitgestoten en gebruikte stoffen en van afvalstoffen;
- vergelijkbare processen, apparaten of wijzen van bedrijfsvoering die met succes in de praktijk zijn beproefd;
- de vooruitgang van de techniek en de ontwikkeling van de wetenschappelijke kennis;
- de aard, de effecten en de omvang van de betrokken emissies;
- de data waarop de installaties in de inrichting in gebruik zijn of worden genomen;
- de tijd die nodig is om een betere techniek toe te gaan passen;

- het verbruik en de aard van de grondstoffen, met inbegrip van water, en de energie-efficiëntie;
- de noodzaak om het algemene effect van de emissies op en de risico's voor het milieu te voorkomen of tot een minimum te beperken;
- de noodzaak ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan voor het milieu te beperken.

3.2 Concrete bepaling BBT

Binnen de inrichting is geen sprake van activiteiten uit bijlage 1 van de Richtlijn Industriële Emissies.

Op grond van bijlage 1 van de Regeling omgevingsrecht moet voor het bepalen van BBT voor de installaties en processen binnen de inrichting aanvullend een toetsing plaatsvinden aan relevante aangewezen informatiedocumenten over BBT. Bij het bepalen van de BBT heeft het bevoegd gezag rekening gehouden met de volgende informatiedocumenten over BBT, zoals aangewezen in bijlage 1 van de Regeling omgevingsrecht (Mor):

Nederlandse Richtlijn Bodembescherming 2012 (NRB)

Met betrekking tot de bepaling van BBT, zijn tevens de relevante aspecten betrokken als genoemd in artikel 5.4, lid 3, van het Bor.

3.3 Conclusie BBT

De inrichting voldoet - met inachtneming van de aan dit **besluit gehechte voorschriften** alsmede met inachtneming van de rechtstreeks werkende regelgeving - aan BBT. Voor de overwegingen per milieuthema wordt verwezen naar de desbetreffende paragraaf.

4. AFVALSTOFFEN

4.1 Algemeen

Op grond van de Wet milieubeheer (Wm) worden onder de bescherming van het milieu mede verstaan de zorg voor een doelmatig beheer van afvalstoffen. Een aanvraag voor een omgevingsvergunning moet dan ook getoetst worden aan de criteria voor een doelmatig beheer van afvalstoffen. Het afvalstoffenbeleid is neergelegd in het Landelijk afvalbeheerplan 2017-2029 (LAP). De hoofdlijnen van het beleid zijn vastgelegd in het beleidskader van het LAP. De doelstellingen van het LAP geven invulling aan de prioriteitsvolgorde in de afvalhiërarchie zoals die in artikel 10.4 van de Wm is opgenomen en als volgt is samen te vatten:

- a. preventie;
- b. voorbereiding voor hergebruik;
- c. recycling;
- d. andere nuttige toepassing, waaronder energierecuperatie;
- e. veilige verwijdering.

Bij de vaststelling van het LAP is ook rekening gehouden met de in artikel 10.5 van de Wm vermelde aspecten van doelmatig afvalbeheer.

Daarnaast richt het LAP zich op het realiseren van een gelijk Europees speelveld voor afvalbeheer, het bevorderen van marktwerking en het stimuleren van innovatie bij preventie en afvalbeheer. Tot slot wordt met de doelstellingen uit het LAP een bijdrage geleverd aan de realisatie van beleidsdoelstellingen op het terrein van het materiaalketenbeleid, en het klimaatbeleid.

4.2 Afvalscheiding

In deel B3 van het LAP is het beleid uitgewerkt voor afvalscheiding, waarbij paragraaf B 3.5 specifiek ingaat op afvalscheiding door bedrijven. Daarbij is aangegeven dat het voor bedrijfsafval niet goed

mogelijk is een limitatieve opsomming te maken van afvalstoffen die door alle bedrijven gescheiden moet worden gehouden. Bedrijven verschillen van aard en omvang veel van elkaar en er bestaat een groot aantal bedrijfsspecifieke afvalstoffen. Uitgangspunt is dat bedrijven verplicht zijn alle afvalstoffen te scheiden, gescheiden te houden en gescheiden af te geven, tenzij dat redelijkerwijs niet van hen kan worden gevergd.

4.3 Beoordeling en conclusie

In de aanvraag is opgenomen dat enkel sprake is van vrijkomende afvalstoffen als gevolg van onderhoud en reparatie. Deze zullen direct worden afgevoerd door de dienstdoende monteur. In deze vergunning **zijn voorschriften opgenomen voor dit aspect.**

5. AFVALWATER

5.1 Toetsingskader lozing van afvalwater

De uitgangspunten voor de bescherming tegen verontreiniging door de lozing van afvalwater zijn vastgelegd in de Waterwet, de Wet milieubeheer, het Activiteitenbesluit en de Instructieregeling lozingsvoorschriften milieubeheer.

De drie belangen die deze wetten en regeling voor afvalwater voorstaan zijn:

- De doelmatige werking van het rioolstelsel en de verwerking van het slib uit dit riool;
- De doelmatige werking van de (externe) afvalwaterzuiveringsinstallatie;
- De bescherming van de kwaliteit van het oppervlaktewaterlichaam.

5.2 Beoordeling en conclusie

Binnen de inrichting ontstaan, met uitzondering van schoon hemelwater, geen (bedrijfs)afvalwaterstromen. Schoon hemelwater afkomstig van niet bodembeschermende voorzieningen wordt afgevoerd naar de bodem en zal hier infiltreren (conform § 3.1.3 Activiteitenbesluit).

Gelet op voorgaande zijn er geen voorschriften opgenomen in deze vergunning betreffende het aspect afvalwater.

6. BODEM

6.1 Het kader voor de bescherming van de bodem

Het (nationale) preventieve bodembeschermingsbeleid is vastgelegd in de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB). Het uitgangspunt van de NRB is dat door een combinatie van voorzieningen en maatregelen (cvm) een verwaarloosbaar bodemrisico wordt gerealiseerd. Alleen in bepaalde bestaande situaties kan conform de NRB onder voorwaarden volstaan worden met een aanvaardbaar bodemrisico.

6.2 Bodembedreigende activiteiten

Binnen de inrichting vindt geen opslag van bodembedreigende stoffen plaats. De installaties in de windmolens bevatten echter wel bodembedreigende (vloeistof)stoffen. Het gaat dan in hoofdzaak om antivries, koelvloeistof, (hydraulische) olie en vet.

Volgens de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB 2012, paragraaf 4.1) is hier sprake van een 'gesloten proces of bewerking'. Het uitgangspunt bij een gesloten proces is dat tijdens de gangbare bedrijfsvoering de stof niet buiten de procesomhulling treedt. In dit geval wordt uitvoering gegeven aan een cmv met aandacht voor pompen en appendages, een onderhoudsprogramma, systeem inspectie en

algemene zorg.

Alleen bij eventuele calamiteiten kunnen bodembedreigende stoffen vrijkomen. Indien dit gebeurt zijn artikel 17.1 en 17.2 van de Wet milieubeheer van toepassing. Dit betekent dat de drijver van de inrichting maatregelen moet treffen om gevolgen te voorkomen c.q. zoveel mogelijk te beperken. Een calamiteit moet worden gemeld bij het bevoegd gezag.

6.3 Bodemonderzoek

Het nulsituatieonderzoek richt zich op de afzonderlijke activiteiten en de daar gebruikte stoffen. Nulsituatieonderzoek bestaat uit het vastleggen van de nulsituatie bodemkwaliteit voorafgaand aan de start van de betreffende activiteit(en) en een vergelijkbaar eindsituatieonderzoek na het beëindigen van de betreffende activiteit.

Het nulsituatieonderzoek moet ten minste duidelijkheid verstrekken over:

- de locatie van bemonsteringspunten rekening houdend met de mobiliteit van de gebruikte stoffen en de lokale grondwaterstroming;
- de wijze waarop de betreffende stoffen moeten worden gedetecteerd, bemonsterd en geanalyseerd;
- de bodemkwaliteit ter plaatse van bemonsteringslocaties.

De in het nulsituatieonderzoek vastgelegde bodemkwaliteit geldt als uitgangspunt bij de beoordeling of ten gevolge van de betreffende activiteiten verontreiniging of aantasting van de bodem heeft plaatsgevonden en of bodemherstel nodig is.

De voor het bodemonderzoek noodzakelijke werkzaamheden als vermeld in de Regeling bodemkwaliteit moeten zijn uitgevoerd door een erkende instantie als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit.

Conform de aanvraag wordt een nulsituatieonderzoek naar de kwaliteit van de bodem later aangeleverd. Het uitvoeren van een nulsituatie onderzoek is niet opgenomen als voorschrift in deze beschikking, omdat het in werking hebben van windturbines is opgenomen in hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit en daarom afdeling 2.4 (Bodem) van het Activiteitenbesluit rechtstreeks van toepassing is. In artikel 2.11 van afdeling 2.4 staat zowel een nulsituatieonderzoek als een eindsituatieonderzoek voorgeschreven.

6.4 Beoordeling en conclusie

Uit de aanvraag blijkt dat voor de bodembedreigende activiteiten een verwaarloosbaar bodemrisico wordt behaald. Omdat het in werking hebben van een windturbine is opgenomen in hoofdstuk 3 (paragraaf 3.2.3) van het Activiteitenbesluit en de werking van de inrichting daarmee betrekking heeft op een activiteit zoals opgenomen in hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit zijn in deze vergunning geen nadere voorschriften verbonden aan het aspect bodem. De bepalingen van hoofdstuk 2 Activiteitenbesluit hebben een rechtstreekse werking.

7. GELUID

7.1 Algemeen

De inrichting Pottendijk ligt in het buitengebied dat hoofdzakelijk is aan te merken als een agrarisch gebied. In de onmiddellijke omgeving bevinden zich inrichtingen waar “lawaaisporten” worden beoefend. De windturbines binnen de inrichting produceren geluid als de rotorbladen draaien. Dit geluid is voornamelijk afkomstig van in werking zijnde rotorbladen en is continue van aard. Kortstondige relevante verhogingen van het geluidniveau (piekgeluiden) komen niet voor.

In de bij de aanvraag gevoegde rapportage ‘Onderzoek akoestiek en slagschaduw windpark Pottendijk’ met kenmerk 718008, d.d. 17 mei 2018 van Pondera Consult, hierna akoestisch rapport, is onderzoek gedaan naar zowel geluid als wel slagschaduw. Gekozen is voor alternatief 3A. Daarnaast is onderzoek gedaan naar een tweetal specifieke turbintypes. Binnen de inrichting Pottendijk komen in totaal 14 windturbines verspreid over het gebied (zie pagina 24 van het akoestisch rapport).

7.2 Wettelijk kader

De windturbines binnen de onderhavige inrichting vallen onder paragraaf 3.2.3 van het Activiteitenbesluit milieubeheer (Activiteitenbesluit). Deze paragraaf heeft een rechtstreekse werking. In artikel 3.14a van deze paragraaf zijn geluidnormen opgenomen. Een windturbine of een combinatie van windturbines moet voldoen aan de norm van ten hoogste 47 dB Lden en aan de norm van ten hoogste 41 dB Lnight. Deze normen gelden op de gevel van gevoelige gebouwen en bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein.

7.3 Beoordeling

De akoestische gevolgen van het in werking zijn van de windturbines behorende tot de inrichting Pottendijk zijn onderzocht en vastgelegd in het akoestisch rapport. Dit akoestisch rapport is als bijlage 6 bij de aanvraag gevoegd. In het akoestisch rapport bij de aanvraag is vermeld dat het definitieve windturbintype nog niet bekend is. Derhalve is in het akoestisch rapport voor wat betreft het aspect geluid, in beschouwing nemend de maximale ashoogte en de maximale rotordiameter, uitgegaan van een akoestisch worst-case windturbintype.

De berekeningen zijn uitgevoerd conform het Reken- en meetvoorschrift windturbines (bijlage 4 bij de Activiteitenregeling).

7.4 Resultaten en maatregelen

In onderstaande tabel zijn de geluidgrenswaarden en de berekende geluidbelasting gegeven, in de worst-case situatie (met Turbine SWT-DD-130), veroorzaakt door windpark Pottendijk.

Tabel met grenswaarden en berekende waarden Lden en Lnight in dB							
Imissiepunt		Grenswaarde dB		Berekende waarde dB		Overschrijding dB	
ID	Omschrijving	Lden	Lnight	Lden	Lnight	Lden	Lnight
1	Weerdinger-Erfscheidenveen 15	47	41	42	35	0	0
2	Siepelveenwijk ZZ 48	47	41	37	31	0	0
3	Siepelveenwijk ZZ 72	47	41	39	33	0	0
4	Siepelveenwijk ZZ 104	47	41	40	34	0	0
5	Verbindingskanaal NZ 13	47	41	40	33	0	0
6	Nieuwe Schuttingkanaal WZ 10	47	41	43	36	0	0
7	Nieuwe Schuttingkanaal OZ 36	47	41	45	38	0	0
8	Nieuwe Schuttingkanaal WZ 60	47	41	40	34	0	0
9	Kanaal B NZ 77	47	41	35	29	0	0
10	Kanaal B NZ 71	47	41	36	29	0	0
11	Kanaal B NZ 48	47	41	38	32	0	0
12	Kanaal B NZ 30	47	41	38	31	0	0
13	Kanaal B NZ 14	47	41	37	30	0	0

Uit bovenstaande tabel blijkt dat Windpark Pottendijk voldoet aan de gestelde grenswaarden.

7.5 Overige geluidbronnen en verkeersaantrekkende werking

Naast de windturbines bevinden zich binnen de inrichting geen andere relevante geluidbronnen. Bij de exploitatie van de inrichting zal een windturbine gemiddeld twee keer per jaar worden bezocht voor controle- en onderhoudswerkzaamheden of geplande reparatieactiviteiten. Deze zullen dan in de dagperiode plaatsvinden. Verkeersbewegingen vanwege storingen vinden ongepland plaats en kunnen zowel in de dag-, avond- en nachtperiode plaatsvinden. Alle met voorstaande werkzaamheden verband houdende verkeersbewegingen veroorzaken een verwaarloosbare geluidbelasting op woningen van derden.

7.6 Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat uit het akoestisch rapport blijkt dat wordt voldaan aan de gestelde normen in artikel 3.14a van het Activiteitenbesluit.

De vergunning kan voor het milieu-aspect geluid verleend worden.

Gelet op het gebied en het feit dat in de omgeving van de inrichting geen bijzondere omstandigheden zijn aan te wijzen, is eveneens geen maatwerkvoorschrift in verband met bijzondere lokale omstandigheden opgenomen.

8. LAAGFREQUENT GELUID

Voor laagfrequent geluid zijn geen wettelijke normen gesteld.

Voor wat betreft de beoordeling van laagfrequent geluid kan in deze verder worden verwezen naar de brief van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu (31 maart 2014, kenmerk IENM/BSK-2014/44564). De strekking van de brief is dat de voor windturbines gangbare geluidnormen voldoende bescherming bieden, ook voor laagfrequent geluid. De brief baseert zich onder andere op onderzoek van het RIVM. In haar uitspraak van 6 mei 2015 (zaaknummer 201409222/1/R6) heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State geoordeeld dat er geen aanknopingspunten zijn voor het oordeel dat het standpunt van de staatssecretaris of het onderzoek van het RIVM op verkeerde uitgangspunten zijn gebaseerd of anderszins onjuist zijn. Tegen de achtergrond van de brief van de staatssecretaris en het onderzoek van het RIVM ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat men zich niet in redelijkheid op het standpunt kan stellen dat bij een berekende maximale geluidbelasting van 47 dB Lden onaanvaardbare hinder door laagfrequent geluid kan worden voorkomen.

8.1 Conclusie

Een voorschrift met betrekking tot laagfrequente geluidniveaus hoeft dan ook niet aan de vergunning te worden verbonden.

9. SLAGSCHADUW

9.1 Algemeen

De draaiende rotorbladen van windturbines kunnen een bewegende schaduw op hun omgeving werpen. Deze zogenoemde slagschaduw kan onder bepaalde omstandigheden hinderlijk zijn doordat ze ervaren wordt als flikkering. De mate van hinder wordt onder meer bepaald door de frequentie en de intensiteit van de flikkering en de blootstellingduur. De afstand van de blootgestelde locatie tot de turbine, de stand van de zon en het al dan niet draaien van de turbine zijn daarbij bepalende aspecten.

In artikel 3.14, vierde lid van het Activiteitenbesluit wordt voor wat betreft het voorkomen of beperken van slagschaduw aangegeven dat de voorgeschreven maatregelen in de Activiteitenregeling worden toegepast. In artikel 3.12, eerste lid van de Activiteitenregeling is aangegeven onder welke omstandigheden een windturbine voorzien moet zijn van een automatische stilstandvoorziening en aan welke eisen de automatische stilstandvoorziening moet voldoen.

In deze regeling¹³ is in artikel 3.12 voorgeschreven

dat een turbine is voorzien van een automatische stilstandvoorziening, die de windturbine afschakelt indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten voor zover de afstand tussen de turbine en de woning minder bedraagt dan twaalf maal de rotordiameter en gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten slagschaduw kan optreden¹⁴.

Dit betekent het volgende:

- Bij de beoordeling worden alleen woningen van derden betrokken.
- De eventuele schaduw van een turbine op een grotere afstand dan twaalf maal de rotordiameter wordt buiten beschouwing gelaten, omdat deze schaduw een verwaarloosbaar effect heeft.
- Schaduw bij een zonnestand lager dan vijf graden wordt als niet-hinderlijk beoordeeld. Bij zonsopgang en zonsondergang is het licht namelijk vrij diffuus en wordt de turbine vaak aan het zicht onttrokken door gebouwen en begroeiing.
- Bij een windpark worden de schaduwuren en schaduwdagen van afzonderlijke turbines opgeteld voor zover de schaduwen elkaar niet overlappen.

- Er is geen stilstandvoorziening nodig als de gemiddelde duur van hinderlijke schaduw minder is dan zes uur per jaar.

In de Regeling behorend tot het Besluit is in artikel 3.12 lid 2 geregeld dat het bevoegd gezag aanvullend maatwerkvoorschriften kan stellen, indien het voorkomen of beperken van hinder door slagschaduw in een specifiek geval niet toereikend is.

9.2 Beoordeling

De schaduweffecten van het in werking zijn van de windturbines binnen de inrichting Pottendijk zijn onderzocht en vastgelegd in het rapport 'Onderzoek akoestiek en slagschaduw windpark pottendijk' met kenmerk 718008 d.d. 17 mei 2018 van Pondera Consult. Dit rapport is als bijlage 6 bij de aanvraag gevoegd.

9.3 Resultaten en maatregelen

De jaarlijkse hinderduur is berekend bij een groot aantal woningen in de directe omgeving van de inrichting Pottendijk. Voor een aantal maatgevende woningen zijn de resultaten van deze berekeningen opgenomen in tabel 3.1 van het rapport. In deze tabel zijn de maatgevende woningen gepresenteerd waar de hinderduur meer dan 0 uur per jaar is. Bij een tweetal in voornoemde tabel opgenomen woningen treedt jaarlijks meer dan 6 uur slagschaduw hinder op. Het betreffen de woningen gelegen aan de Weerdiger-Erfscheidenveen 15 en Nieuwe Schuttingskanaal OZ 36.

In het rapport wordt een voorgestelde norm aangehouden van 6 uur slagschaduw hinder per jaar. Een stilstandvoorziening op een windturbine is niet noodzakelijk als de slagschaduw hinder lager is dan deze 6 uur per jaar.

Dit is een strengere beoordeling dan volgens het Activiteitenbesluit en -regeling. Hierin is opgenomen dat op 17 dagen per jaar de hinderduur van zonsopgang tot zonsondergang meer dan 20 minuten mag bedragen en op alle overige dagen in het jaar de hinderduur door slagschaduw minder dan 20 minuten mag bedragen. Opgeteld kan de norm uit het Activiteitenbesluit derhalve een langere slagschaduwduur opleveren dan 6 uur per jaar.

Om te voldoen aan de wettelijke norm zullen de voor de normoverschrijding relevante windturbines van het windpark worden uitgerust met een (automatische) stilstandvoorziening. In de turbinebesturing worden hiervoor blokken van dagen en tijden geprogrammeerd waarin de rotor wordt gestopt omdat er dan slagschaduw valt op woningen waar de turbine bijdraagt aan een overschrijding van de norm. Hierbij wordt overigens gebruik gemaakt van een zonnescijnsensor (onderdeel van het systeem voor de stilstandregeling) waardoor een windturbine binnen de geprogrammeerde tijden alleen stopt indien ook tegelijkertijd de zon schijnt.

Deze maatregel is technisch goed toepasbaar en wordt derhalve door de initiatiefnemers getroffen. Resultaat van de stilstandvoorziening is dat voldaan wordt aan de voorschriften uit het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling voor slagschaduw hinder.

9.4 Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat uit het rapport blijkt dat, met toepassing van de voorgestelde automatische stilstandvoorziening, de inrichting Pottendijk voldoet aan de gestelde eisen in artikel 3.12 van de Activiteitenregeling.

10. LICHT(schittering)

10.1 Wettelijk kader lichtschittering

De inrichting valt onder paragraaf 3.2.3 'In werking hebben van een windturbine' van het Activiteitenbesluit. In de Regeling van het Activiteitenbesluit is in artikel 3.13 het volgende opgenomen: "Ten behoeve van het voorkomen of beperken van (...) lichtschittering wordt lichtschittering bij het in werking hebben van een windturbine zoveel mogelijk voorkomen of beperkt door toepassing van niet

reflecterende materialen of coatinglagen op de betreffende onderdelen. (...)"

Verder biedt de Regeling van het Activiteitenbesluit de mogelijkheid tot het stellen van aanvullende maatwerkvoorschriften.

10.2 Beoordeling en conclusie lichtschildering

In de aanvraag is opgenomen dat het windturbintype dat gerealiseerd zal worden in alle gevallen voorzien zal worden van een anti-reflecterende coating. Door uitvoering te geven aan deze maatregelen is het voorkomen van lichtschildering afdoende gewaarborgd. Wij zien dan ook geen aanleiding tot het stellen van maatwerk.

10.3 Obstakelverlichting

In verband met de luchtvaartveiligheid heeft Nederland zich verbonden aan het Verdrag van Chicago. In ICAO Annex 14 zijn afspraken onder het verdrag gemaakt ten aanzien van de markering van obstakels door middel van obstakelverlichting. De richtlijnen in deze annex vereisen markering van objecten die hoger zijn dan 150 m. Aangezien de windturbines lager zijn dan 150 m. is obstakelverlichting niet noodzakelijk.

11. ENERGIE

11.1 Algemeen

Om te beoordelen of het energiegebruik van de inrichting relevant is in het kader van energiebesparing is aansluiting gezocht bij de in de circulaire "energie in de milieuvergunning" gehanteerde ondergrens.

Inrichtingen met een jaarlijks energieverbruik kleiner dan 25.000 m³ aardgas(equivalent) en tegelijk kleiner dan 50.000 kWh elektriciteit, worden daarin als niet energierelevant bestempeld.

Binnen de inrichting wordt slechts een kleine hoeveelheid energie gebruikt. Het energieverbruik van de onderdelen van de installatie, zoals pompen, besturingssystemen en dergelijke, bedragen een fractie van de energie die wordt geproduceerd door de windturbines. Netto vindt geen gebruik van energie plaats. In de vergunning zijn daarom geen voorschriften ter bevordering van het zuinig gebruik van energie opgenomen.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat afdeling 2.6 (Energiebesparing) van het Activiteitenbesluit niet van toepassing is op type C inrichtingen.

12. EXTERNE VEILIGHEID

12.1 Algemeen

Het externe veiligheidsbeleid in Nederland is gericht op het verminderen en beheersen van risico's van activiteiten voor de omgeving (mens en milieu). De basis van het huidige risicobeleid is erop gericht dat het gevaar van een activiteit acceptabel is wanneer:

- het plaatsgebonden risico niet hoger is dan is genormeerd;
- de kans op een groot ongeluk met veel slachtoffers kan worden verantwoord (het groepsrisico).

Het plaatsgebonden risico is een maatstaf om te bepalen welke afstand nodig is tussen de risicodragende activiteit en de bebouwde omgeving. Het plaatsgebonden risico is de kans dat zich op een bepaalde plaats over een periode van één jaar een dodelijk ongeval voordoet als direct gevolg van een incident, indien zich op die plaats 24 uur per dag en onbeschermd een persoon zou bevinden. Het groepsrisico voegt daar als maatstaf aan toe de verwachte omvang van een ongeval uitgedrukt in het aantal dodelijke slachtoffers, gegeven de kans op dat ongeval.

Besluit externe veiligheid inrichtingen

Op 27 oktober 2004 is het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en de bijbehorende regeling in werking getreden. Hierin zijn de risiconormen voor externe veiligheid met betrekking tot bedrijven met gevaarlijke stoffen vastgelegd. De inrichting valt niet onder de werkingssfeer van het Bevi.

Besluit risico's zware ongevallen 2015

In het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015) zijn criteria opgenomen om vast te stellen of een bedrijf een Extern Veiligheidsrapport (EV) moet opstellen. Het Brzo is niet van toepassing op de inrichting waarvoor vergunning is gevraagd.

Activiteitenbesluit

Overeenkomstig artikel 3.15a, lid 1 van het Activiteitenbesluit mag het plaatsgebonden risico voor een buiten de inrichting gelegen kwetsbaar object, veroorzaakt door een windturbine of een combinatie van windturbines, niet hoger zijn dan 10^{-6} per jaar. In artikel 3.15a, lid 2 is bepaald dat het plaatsgebonden risico voor een buiten de inrichting gelegen beperkt kwetsbaar object, veroorzaakt door een windturbine of een combinatie van windturbines, niet hoger mag zijn dan 10^{-5} per jaar. Het plaatsgebonden risico voor een windturbine wordt in de praktijk bepaald aan de hand van de risicomodellering uit het Handboek Risicozonering Windturbines.

12.2 Beoordeling

De gronden van motorsportvereniging Motodrome zijn in het geldende bestemmingsplan bestemd voor recreatieve/sportieve doeleinden, waardoor het als een beperkt kwetsbaar object beschouwd moet worden. Binnen deze inrichting in de zin van de Wet milieubeheer wordt één windturbine (nr. 8) geplaatst, waardoor de 10^{-5} contour (gelijk aan overdraai rotorbladen) van deze windturbine gedeeltelijk is gelegen over de gronden van motorsportvereniging Motodrome.

De inrichtingsgrens van Motodrome wordt zodanig aangepast dat de 10^{-5} -contour rond de windturbine buiten de inrichting van Motodrome valt. Daarmee wordt voldaan aan het Activiteitenbesluit.

Verder zijn in de worst-case benadering geen kwetsbare objecten van derden en beperkt kwetsbare objecten van derden gelegen binnen de $PR10^{-6}$ contouren en dus ook niet binnen de kleinere $PR10^{-5}$ contouren voor beperkt kwetsbare objecten. Dit aspect vormt derhalve geen belemmering voor vergunningverlening.

Voor wat betreft het groepsrisico zijn in relatie tot windturbines geen toetsingswaarden opgenomen in het Activiteitenbesluit. In de praktijk blijkt overigens dat windturbines zelden of nooit tot een groepsrisico leiden. Dit heeft ermee te maken dat voor veel windturbines geen ongevalsscenario's denkbaar zijn waarbij 10 of meer personen tegelijkertijd, ten gevolge van een calamiteit met de windturbine, om het leven kunnen komen.

Wegen, waterwegen en spoorwegen

Bij toetsing van het aspect externe veiligheid aan de ligging nabij eigendommen van Rijkswaterstaat wordt voldaan aan de Beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op, in of over rijkswaterstaatswerken (Staatscourant 2 juli 2002, nr. 123). Er is geen sprake van rijks(spoor/water)wegen binnen de identificatieafstand van de windturbines. Voor alle (spoor/water)wegen die niet in eigendom van Rijkswaterstaat zijn gelden geen algemene normen ten aanzien van externe veiligheid. De lokale (spoor/water)wegen die zich binnen het invloedsgebied van de windturbines bevinden zijn wegen met een beperkte gebruiksintensiteit. Hierdoor en door de zeer kleine kans van het falen van een windturbine en/of het optreden van ijsafslag, wordt geconcludeerd dat het risico voor passanten op de betreffende wegen door plaatsing van de windturbines verwaarloosbaar klein is.

Risicovolle inrichtingen

Er zijn geen locaties waarvoor een nadere kansberekening uitgevoerd dient te worden ter bepaling van het additionele risico van de windturbines op de intrinsieke risico's als gevolg van de bedrijfsactiviteiten. Er is dus geen sprake van risicotoevoeging aan de intrinsieke faalkans van installaties als gevolg van de windturbine.

Hoogspanningsnetwerk

Er bevinden zich geen windturbines binnen de toetsafstand zoals beschreven in het handboek risicozonering windturbines 2014 (v3.1).

Dijklichamen en waterkering

Er zijn geen te beoordelen dijklichamen en/of waterkeringen aanwezig binnen de inrichting of binnen de invloedssfeer van de inrichting.

12.3 Conclusie Externe veiligheid

Op basis van bovenstaande conclusies vormt de realisatie en het in werking zijn van de windturbines naar ons oordeel geen belemmering met het oog op het aspect externe veiligheid. Omdat voorschriften met betrekking tot externe veiligheid in relatie tot windturbines volgen uit het Activiteitenbesluit zijn in deze beschikking geen voorschriften gesteld.

Certificering

Ten behoeve van het voorkomen dan wel zoveel als mogelijk beperken van risico's voor de omgeving en op ongewone voorvallen is in artikel 3.14, lid 5 van het Activiteitenbesluit bepaald dat voldaan moet worden aan artikel 3.14, lid 1 van de Activiteitenregeling. In artikel 3.14, lid 2 van de regeling is bepaald dat hier in ieder geval aan voldaan wordt als voor de windturbines een certificaat is afgegeven door een certificerende instantie waaruit blijkt dat de windturbines voldoen aan deze regels. De certificerende instantie moet geaccrediteerd zijn voor het afgeven van certificaten (overeenkomstig de normen als bedoeld in artikel 3.14 lid 1 van de regeling) bij de Raad voor Accreditatie of bij een accrediterende instantie die erkend is door een andere staat, aangesloten bij de Multilateral Agreement on European Accreditation of Certification.

In MER is opgenomen dat windturbines worden geplaatst die gecertificeerd zijn volgens de veiligheidsnormen NVN 11400-0 en aansluitend NEN-EN-IEC 61400-2. "Deze normen bevatten criteria voor veiligheid, geluidemissie en rendement. De keuring volgens deze normen is gericht op een veilige en betrouwbare werking van een windturbine en wordt verricht door een erkend keuringsinstituut. Het windturbineontwerp wordt gecontroleerd op sterkte van de constructie, elektrische veiligheid, bliksemafleiding en beveiliging tegen te harde wind. De windturbine wordt ook getest. Zo worden er bijvoorbeeld onder verschillende omstandigheden remproeven uitgevoerd. Ook wordt de brandveiligheid van de constructie in de normen behandeld".

Wij zijn van mening dat deze aanpak afdoende is voor het aantonen van naleving van de veiligheidseisen.

13. GEUR

De aanvraag is ingediend voor het oprichten, inwerking hebben en bouwen van een windturbinepark. De inrichting zal op geen enkele wijze zorgen voor enige vorm van geurhinder. In de vergunning zijn daarom geen voorschriften met betrekking tot dit aspect opgenomen.

14. LUCHT

Het algemene beleid is gericht op het terugdringen van emissies naar de lucht en op het halen van de luchtkwaliteitseisen uit de Wet milieubeheer (Wm).

Vanuit de inrichting vinden geen emissies van stoffen naar de lucht plaats. Toetsing aan de NeR is derhalve niet aan de orde. Gelet op voorgaande zijn geen voorschriften voor het aspect lucht opgenomen in deze vergunning.

15. VERRUIMDE REIKWIJDTE

Aspecten ten aanzien van de verruimde reikwijdte van de Wabo, die hiervoor niet zijn behandeld, zoals het waterverbruik en beperking van verkeer en vervoer zijn op de onderhavige inrichting naar ons oordeel niet relevant.

16. MONITORING

In het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling is voorgeschreven dat in het kader van de monitoring de jaargemiddelde waarde voor geluid moet worden berekend en beschikbaar moet worden gesteld aan het bevoegd gezag. Het Activiteitenbesluit biedt geen basis voor nadere regeling via een maatwerkvoorschrift. Gelet hierop zijn geen voorschriften voor monitoring van geluid opgenomen in deze vergunning.

17. EINDCONCLUSIE

17.1 Eindconclusie

Vanuit het milieu- hygiënische toetsingskader zoals omschreven in artikel 2.14 van de Wabo zijn er geen redenen om de omgevingsvergunning te weigeren. In deze beschikking zijn de voor deze activiteit relevante voorschriften opgenomen.

Bijlage 6 - Rechtsbeschermingsmogelijkheden

A Zienswijze

Gedurende de in de desbetreffende kennisgeving genoemde termijn van 6 weken kan een ieder schriftelijk of mondeling zijn/haar zienswijze over het ontwerp naar voren brengen.

Uw schriftelijke zienswijze kunt u indienen bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Emmen, Postbus 30.001, 7800 RA Emmen.

Voor het indienen van een mondelinge zienswijze kunt u contact opnemen met de afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH). De mondelinge zienswijze wordt schriftelijk vastgelegd. Gezien de administratieve afwikkeling is het wenselijk om uw mondelinge zienswijze een week voor afloop van de termijn kenbaar te maken.

De naar voren gebrachte zienswijzen worden bij het besluit gevoegd en mede ter inzage gelegd.

Alleen als u nu uw zienswijze naar voren brengt kunt u, mits u tevens belanghebbende bent, in een later stadium in beroep gaan.

B Bezwaar

Belanghebbenden kunnen tegen een vergunning of een weigering binnen een termijn van 6 weken een schriftelijk en gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Emmen, Postbus 30.001, 7800 RA Emmen. De bezwaartermijn begint op de dag na de datum van bekendmaking van het betreffende besluit.

Een bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- de naam en het adres van de indiener;
- dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht inclusief datum en nummer van het genomen besluit;
- de gronden (redenen) van het bezwaar;
- een vertaling van het bezwaarschrift als deze in een vreemde taal is gesteld en een vertaling voor een goede
- behandeling noodzakelijk is;

Als het bezwaarschrift niet voldoet aan deze eisen of te laat is ingediend, kan het bezwaar niet-ontvankelijk worden verklaard. Dit betekent dat het bestuursorgaan niet inhoudelijk op uw bezwaren hoeft in te gaan. Een onafhankelijke commissie zal uw bezwaarschrift behandelen en u horen. Deze commissie brengt na het horen een advies uit aan de het college van burgemeester en wethouders. Het college neemt de beslissing op uw bezwaarschrift.

C Beroep

Het beroep kan enkel worden ingesteld door belanghebbenden. Aldus kan degene die tijdig zijn/haar zienswijze bij het college van burgemeester en wethouders van gemeente Emmen naar voren heeft gebracht, evenals een belanghebbende aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat hij/zij geen zienswijze bij het college naar voren heeft gebracht, beroep instellen bij de Rechtbank Noord-Nederland, afdeling bestuursrecht.

Voor een beroepschrift gelden dezelfde minimumeisen als voor een bezwaarschrift (zie opsomming onder B). Voor de indiening van een beroep bent u griffierecht verschuldigd.

Het beroepschrift moet schriftelijk en gemotiveerd worden ingediend bij de Rechtbank Noord-Nederland, afdeling bestuursrecht, Postbus 150, 9700 AD Groningen.

D Voorlopige voorziening

Als u tegen een besluit bezwaar maakt of beroep instelt, heeft dit geen schorsende werking. De besluiten treden in werking op de dag waarop de bezwaar-/beroepstermijn begint, dan wel op de dag na afloop van de bezwaar-/beroepstermijn. Dit betekent dat het genomen besluit mag worden uitgevoerd zolang het college van burgemeester en wethouders op basis van het advies van de onafhankelijke commissie of de Rechtbank Noord-Nederland niet anders heeft beslist. Uitvoering van een besluit kan echter nadelig voor u zijn. Daarom kunt u, zolang er nog geen definitieve uitspraak over uw bezwaar of beroep is, bij afzonderlijke brief een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Nederland, afdeling bestuursrecht, Postbus 150, 9700 AD Groningen. De werking van het besluit wordt dan opgeschort totdat op dit verzoek is beslist. Voor de indiening van een verzoek om een voorlopige voorziening bent u griffierecht verschuldigd. Indien sprake is van een van rechtswege verleende vergunning kan een verzoek om voorlopige voorziening worden ingediend om juist de opschortende werking van een bezwaarschrift te beëindigen.

E Inwerkingtreding

De hoofdregel is dat de vergunning, in werking treedt een dag na haar bekendmaking. Er is een aantal uitzonderingen op deze hoofdregel.

- 1 De omgevingsvergunning voor de activiteiten:
  - het 'uitvoeren van een werk';
  - het 'slopen van een bouwwerk';
  - het 'slopen van een bouwwerk in een beschermd stads- en dorpsgezicht';
  - het 'slopen van een monument';
  - het 'vellen van een houtopstand';
  - en die tot stand is gekomen via de reguliere procedure treedt pas in werking na afloop van de bezwaartermijn (ofwel zes weken na de bekendmaking).
- 2 De omgevingsvergunning die tot stand is gekomen met toepassing van de uitgebreide voorbereidingsprocedure, treedt altijd in werking na afloop van de termijn voor het indienen van een beroepsschrift (ofwel zes weken na de dag waarop de terinzagelegging is aangevangen).
- 3 De omgevingsvergunning die van rechtswege is verleend, treedt pas in werking na afloop van de bezwaartermijn (ofwel zes weken na de bekendmaking) of, indien bezwaar is gemaakt, nadat op dit bezwaar is beslist.

Wanneer gedurende de genoemde termijnen bij de bevoegde rechter een verzoek om voorlopige voorziening is gedaan, treedt het besluit niet in werking voordat op dat verzoek is beslist. In het laatstgenoemde geval kan de vergunninghouder de voorzieningenrechter van de rechtbank verzoeken de opschorting op te heffen.

Ontwerp verklaring van geen bedenkingen

Ontwerp Raadsbesluit

De raad van de gemeente Emmen:

Gelet op artikel 6.5 lid 1 van het Besluit omgevingsrecht;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders dd. 28 augustus 2018, nr.....;

Besluit:

Te verklaren geen bedenkingen te hebben tegen het verlenen van een omgevingsvergunning met toepassing van artikel 2.12 lid 1 onder a ten derde van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht voor de realisatie van een windpark voor maximaal 14 windturbines met een tiphoogte van minder dan 150 m. voor een periode van 16 jaar aan de Pottendijk ten noorden van de Veenakkers, ten oosten van de Weerdinger-Erfcheidenveen, ten zuiden van de N391 en ten westen van het Nieuwe Schuttingskanaal Oostzijde te Emmen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 27 september 2018.

De griffier

de voorzitter